

TABIY RESUSLAR VA ULARNING BARQAROR BOSHQARUVI.**Bo'riyeva Muhabbat****G'ayratovna**

Shahrisabiz davlat pedagogika inistituti

Ijtimoiy fanlar fakulteti gegrafiya kafedrası.

Annotatsiya: Ushbu tezisda tabiiy resurslarning turlari, ularning bugungi kunda insoniyat hayotidagi o'rnini hamda ulardan foydalanishidagi muammolar yoritilib berilgan. Tadqiqotda tabiiy resurslarni barqaror boshqarish tamoyillari, ularning ekologik va iqtisodiy jihatlari hamda samarali boshqarish usullari ko'rib chiqilgan. Dunyo va O'zbekiston misolida tabiiy resurslardan oqilona foydalanish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqilga.

Kalit so'zlar: Tabiiy resurslar, barqaror rivojlanish ekologik muamomalar, tiklanuvchi resurslar, tiklanmaydigan resurslar ekologik boshqaruv iqlim o'zgarishi, atrof – muhit muhofazasi .

Tabiiy resurslar insoniyatning hayoti va iqtisodiyotining asosiy negizini tashkil etadi. Yer yuzasidagi tabiiy boyliklar jumladan, suv tuproq, o'rmonlar, minerallar va energiya resurslari barqaror rivojlanishning muhim omillaridan biridir. Ammo ularning noto'g'ri boshqarilishi ekologik muammolarni keltirib chiqarib, kelajak avlodlar uchun jiddiy xavf tug'dirmoqda. Shu sababli, tabiiy resurslarning barqaror boshqaruv bugungi kunining eng dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Ushbu tadqiqotda tabiiy resurslarning asosiy turlari, ulardan foydalanishdagi muammolar hamda barqaror boshqaruv strategiyalari tahlil qilinadi.

Tabiiy resurslar quyidagi asosiy turlarga bo'linadi; Tiklanuvchi resurslar-suv o'rmonlar shamol va quyosh energiyasi kabi tabiiy boyliklar. tiklanmaydigan resurslar-

neft ,gaz ,ko'mir va foydali qazilmalar shartli tiklanuvchi resurslar -tuproq va bioresurs.

Barqaror boshqaruv,tamoyillariga ko'ra,tabiyy resurslar shunday boshqarilishi kerakki,bu kelajak avlodlar uchun ularning yetarliligini ta'minlashini.Ushbu tamoyil BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlari doirasida ham global masala sifatida qaralmoqda.

Bugungi kunda tabiiy resurslardan foydalanish jiddiy ekologik muammolarni keltirib chiqarmoqda.O'rmonlarning kesilishi -global isish va biologik xilma-xillikning kamayishiga olib kelmoqda.Ichimlik suvi tansiqqligi-millionlab odamlar toza suv yetishmovchiligidan aziyat chekmoqda.Dunyo miqyosida bu muommolarni hal qilish uchun turli xil ekologik va iqtisodiy choratadbirlar amalga oshilmoqcha.

Xulosa:

Tabiiy resurslardan samarali foydalanish va ularning barqaror boshqaruvini ta'minlash uchun chora – tadbirlarni amalga oshirish lozim.Suv va tuproq resurslarini muhofaza qilish,tajamkorlik suv ist'moli va tuproq erroziyasining oldini olishi. Jamiyatning ekologik ongini oshirish aholining ekologik ma'suliyatini oshirish va ta'lim dasturlarini kuchaytirish.Barqaror boshqaruvning mufaqqiyati barcha davlatlarning hamkorligi va ekologik madaniyatini oshirishga bog'liq.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.Birlashgan Millatlar Tashlikoti (BMT)-Barqaror rivojlanish maqsadlari bo'yicha hisobotlar.
- 2.Jahon banki – Resurslarni boshqarish bo'yicha tadqiqotlar va statislik ma'lumotlar.
- 3.O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish qo'mitasi rasmiy nashrlari.
- 4.Geografiya va ekologiya fanlari maqolalar va darsliklar.